

Asettamispäätös

20.11.2023

 VN/32834/2023
 VN/32834/2023-VM-1

Julkista taloutta vahvistavia lisätoimia ja säännöllisen meno- ja rakennekartoitusprosessin käyttöönottoa valmisteleva työryhmä

Toimikausi

Työryhmä asetetaan ajalle 20.11.2023 – 30.4.2025.

Tausta

Pääministeri Orpon hallituksen tavoitteena on parantaa suomalaisten elintasoja, kääntää Suomen talous kestävään kasvuun ja kääntää hyvinvointia uhkaava velkaantumiskehitys turvaten samalla hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus myös tuleville sukupolville. Tämän saavuttamiseksi hallitus toteuttaa kunnianhimoisia kasvuja vauhdittavia uudistuksia sekä tekee välttämättömiä toimia julkisen talouden tasapainottamiseksi.

Pääministeri Orpon hallitus on ohjelmassaan päättänyt toimenpidekokonaisuudesta, joka vahvistaa julkista taloutta nettomääräisesti 6 miljardia euroa vuoden 2027 tasolla. Julkinen talous huomioidaan kokonaisuutena alasektoreiden (valtio, kunnat, hyvinvointialueet, sosiaaliturvarahastot) välisen osaoptimoinnin välttämiseksi. Pidemmän aikavälin tavoitteena on tasapainottaa julkinen talous ja kääntää velkasuhde laskuun muiden Pohjoismaiden tasolle.

Hallitus seuraa aktiivisesti toimenpidekokonaisuuden toteutumista budjetti- ja kehysriihissä sekä reagoi korvaavilla toimenpiteillä, jos kokonaisuus uhkaa jäädä tavoitellusta kuuden miljardin tasosta.

Julkisen talouden vahvistamiseksi valmisteltavat lisätoimet

Julkisen talouden tilanne on syksyn 2023 ennusteiden perusteella huolestuttava. Päivittyneen talousennusteen perusteella 6 miljardin euron sopeutuskokonaisuuden toimeenpanon jälkeen hallitusohjelmaan kirjatusta 1 %/BKT:n julkisen talouden alijäämätavoitteesta jäätäisiin arviolta 0,4 prosenttiyksikköä.

Budjettiriihen 19.9.2023 pöytäkirjamerkinnässä hallitus vahvisti sitoutumisensa hallitusohjelman mukaisten kuuden miljardin euron julkista taloutta vahvistavien

Postiosoite
 Postadress
 Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
 Besöksadress
 Office

Puhelin
 Telefon
 Telephone

Faksi
 Fax
 Fax

s-posti, internet
 e-post, internet
 e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

toimenpiteiden toimeenpanoon samalla kun korosti pitävänsä hallitusohjelman mukaisia kasvu- ja säästötoimenpiteitä tärkeinä velkasuhteen kehityksen taittamiseksi. Valtiovarainministeriö varautuu erilaisiin talouden skenaarioihin. Varautumista tukemaan valtiovarainministeriö käynnistää säännönmukaisen meno- ja rakennekartoitusprosessin.

Budjettiriihen pöytäkirjassa hallitus päätti arvioivansa julkisen talouden tilannetta ja päättää mahdollisista tarvittavista lisätoimista puoliväliriihessä.

Hallituksen budjettiriihen jälkeen julkisen talouden tilanne on monelta osin kehittynyt heikompaan suuntaan. Esimerkiksi arviot hyvinvointialueiden alijäämästä vuonna 2023 ovat heikentyneet ja valmistuneet verotiedot ovat tarkentaneet soteuudistuksen siirtolaskelmia ja johtavat sellaisenaan kuntien valtionosuuksien aiemmin arvioitua suurempaan vähennykseen kehyskaudella. Nämä luovat painetta ja aiheuttavat riskejä hallituksen sopimalle menokehitykselle, minkä johdosta työryhmän tulee varautua esittämään uusia sopeutustoimenpiteitä mahdollisesti päätettäväksi kevään 2024 kehysriihessä.

Tavoite ja tehtävä

Valtiovarainministeriö julkaisi 6.3.2023 meno- ja rakennekartoituksen sekä verokartoituksen.

Meno- ja rakennekartoituksen tavoitteena oli auttaa hahmottamaan, mihin julkisia varoja käytetään sekä tarjota laaja valikoima julkista taloutta vahvistavia keinoja julkiseen keskusteluun ja poliittisen päätöksenteon tueksi.

Verokartoitus tarjosi kattavan tietopaketin verojärjestelmästä ja eri veroista, niiden tuotoista, ominaisuuksista sekä mahdollisista veronkorotuksista poliittisen päätöksenteon tueksi. Veronluonteiset maksut jäivät selvityksen ulkopuolelle.

Työryhmän tehtävänä on laatia:

- 1) ehdotukset julkista taloutta vahvistaviksi lisätoimiksi, joista hallitus voi päättää tarvittaessa jo kevään 2024 kehysriihessä sekä puoliväliriihessä keväällä 2025. Ehdotukset voivat pitää sisällään suoria säästötoimia, verotukseen tehtäviä muutoksia sekä työllisyyttä edistäviä rakenteellisia toimia.
- 2) ehdotus säännönmukaiseksi meno- ja rakennekartoitusprosessiksi.

Meno- ja rakennekartoitusprosessi koskevan ehdotuksen tulee sisältää kuvaus prosessin käytännön toteutuksesta, eli mm. sovellettavista:

- menetelmistä tai kehikosta
- analyysityökaluista ja –aineistoista
- prosessin organisoinnista ja osallistuvista tahoista
- tarkasteltavan kokonaisuuden laajuudesta sekä
- aikatauluista ja menokartoitusprosessien toteutustavasta
- poliittisen ohjauksen ja sitoutumisen asteesta

Prosessia koskevan ehdotuksen laatimiseksi työryhmän tulee perehtyä relevanttien verrokkimaiden menokartoitusprosesseihin ja arvioida niissä hyviksi ja toimiviksi todettujen käytäntöjen soveltumista Suomeen. Työryhmä perustaa työnsä

EU:n komission rahoittamaan hankkeeseen, joka toteutetaan yhteistyönä Viron valtiovarainministeriön kanssa.

Organisointi

Puheenjohtaja

Mika Niemelä, budjettipäällikkö, osastopäällikkö

Varapuheenjohtaja

Terhi Järvikare, ylijohdaja, osastopäällikkö

Jäsenet

Ulla Hämäläinen, finanssineuvos

Annika Klimenko, apulaisbudjettipäällikkö

Jukka Mattila, finanssineuvos

Marja Paavonen, finanssineuvos

Tanja Rantanen, budjettineuvos

Fransiska Pukander, finanssineuvos

Merja Sandell, hallitusneuvos

Jenni Pääkkönen, finanssineuvos

Asiantuntijasihteeristö

Atro Andersson, erityisasiantuntija

Annaliina Kotilainen, erityisasiantuntija

Veliarvo Tamminen, neuvotteleva virkamies

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä ja työhön osallistumisesta ei makseta erillistä palkkiota eikä matkakuluja.

Valtiovarainministeri

Riikka Purra

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Jakelu

Ministeriöt
Työryhmän jäsenet

VN/32834/2023-VM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: